

Andriake Yüzey Araştırması 2005 Yılı Çalışmaları

Surveys in Andriake in 2005

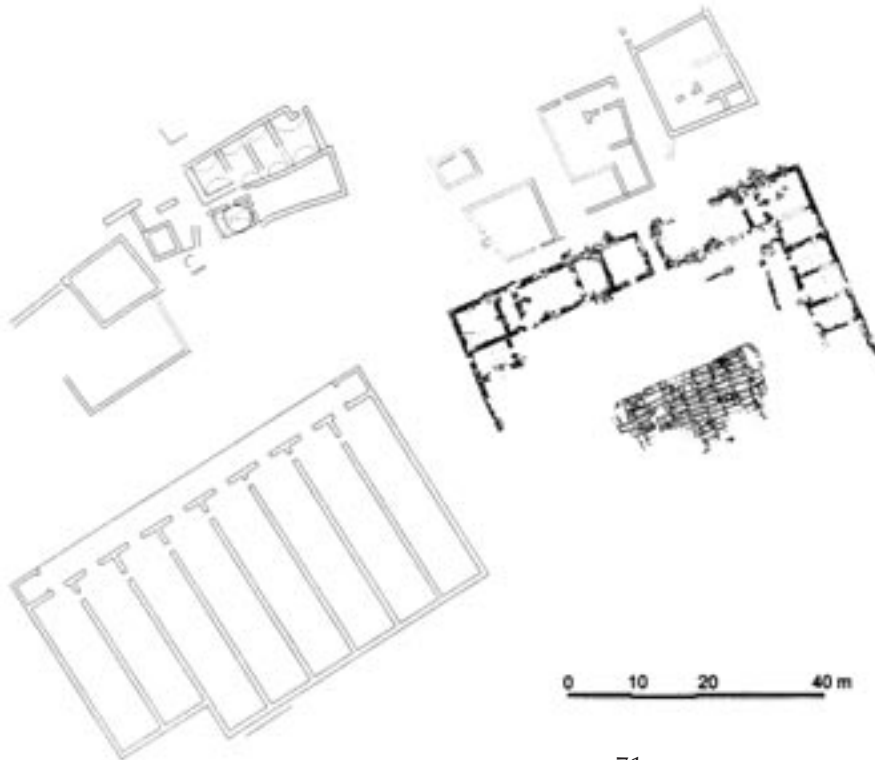
Thomas MARKSTEINER

Çalışmalar, Granarium'un kuzeyinde ve "Plakoma" olarak bilinen meydanda yoğunlaşmıştır. Burada bulunan kalıntıların detaylı jeodezik planlarının çıkarılmasına başlanmıştır. Bu çalışmalar için çember bir polygon ağı kurulmuş ve bunun yardımıyla serbest olarak seçilen noktalardan çeşitli alanlardaki mimari kalıntılar ölçülmüştür (Res. 1). Araştırma yapılan alan çalılarla kaplı olduğundan çalışmanın gerçekleştirilmesi için bunların kesilmesi gerekmiştir. Hem "Plakoma" meydanının kuzeydoğusunda, hem de Granarium'un kuzeyinde yüzey seramiği toplanmış ve incelenmiştir. Ayrıca jeodezik ölçümü yapılan her kalıntının tanımı yapılmış ve fotoğraflarla belgelenmiştir.

Granarium'un doğusundaki meydanın ve büyük sarnıçın tavan döşemesinin taş planları çıkarılmış ve yapıların detaylı tanımları yapılmıştır (Res. 1). Öncelikle bu amaca yönelik olarak yapıda pek çok sayıda jeodezik

The work focused in 2005 on the area north of the Granary and in the plaza known as the Plakoma. Detailed geodesic plans of the remains in this area began to be prepared. For this purpose, a circular polygon network was set up and points were freely picked to measure the architectural remains (Fig. 1). The bushes covering the work area had to be cut down. Potshards were collected from the surface both in the northeast of the Plakoma plaza and north of the Granary and examined. All the remains geodesically measured were photographed and descriptions of them recorded.

The plaza to the east of the Granary and the stone pavements of the great cistern's ceiling were drawn in plan and descriptions were prepared (Fig. 1). First of all, numerous geodesic points were picked for measurement purposes and used to prepare plans to a scale of 1:50. The plaza was, as is understood today, surrounded on

Res. 1 Çalışma alanının planı
Fig. 1 Plan of the work-area

Res. 2 Meydanın kuzey bölümü
Fig. 2 The north part of the plaza

ölçüm noktası belirlenmiş ve bu 1:50 ölçeğinde yapılan çizim için baz olarak alınmıştır. Meydan bugünkü görünümünde, doğu, batı ve kuzeyinde yer alan ve orijinalinde revaklı olan mekanlarla sınırlanmıştır (Res. 2). Bu mekanlara ait yatay kesiti yürek biçiminde olan köşe sütun fragmanları halen görülebilmektedir. Meydana çıkış, yapının kuzeyinde tam ortada yer alan anıtsal bir kapı ile sağlanıyordu. Bu girişin ön kısmında olasılıkla saçaklı taşıyan sütunlar vardı. Meydanın güneyinde bir metre yüksekliğinde, doğu ve batı revaklarını kısmen kaplayan Mureks kabuğu yığınları görülmektedir. Bu konuyla ilgili olarak 2004 yılında Viyana Veterinerlik Üniversitesi'nden Prof. Dr. G. Forstenpointner bir araştırma yapmış ve sonuçlarını 2004 yılı raporunda yayınlamıştır. Yukarıda bahsedilen kabuk yığınlarından dolayı meydanın güneyinde de mimari bir sınır var mıydı yoksa sadece bir açık alan mıydı sorusunu cevaplamak kazı yapılmadan veya yardımcı teknik araçlar kullanılmadan sadece yüzey buluntuları ile mümkün değildir.

Her iki yapıdaki bazı yapım tekniğine ait benzerlikler ve taş ustalarının işaretleri, Granarium ve meydan yapısının aynı zamanda inşa edildiğini ve her ikisinin de aynı yapı programı içinde yer aldığını göstermektedir. Yapının revaklı bölümlerinde yıkık ve dağınık halde bulunan bir yanı konsol olarak çalışılmış atkı levha blokları, meydanı çevreleyen mekanların iki katlı olduğunu göstermektedir. Kuzey revakta duvarların ince bir işçilikle tamir edilip tekrar inşa edildiklerine dair ipuçlarına rastlanmıştır. Bu restorasyon çalışmaları olasılıkla Geç Antik Dönem'de yapılmışlardır. Bugün meydanın kuzeydoğu köşesinde yüzeyde görülen duvar kalıntısı sütun fragmanları gibi çeşitli devşirme malzemelerle yapılmıştır ve Antik Dönem sonrasına aittir. Bugün, olasılıkla Mureks yığınlarının altında kalmış olan stylobatın asıl yüksekliğinden çok daha yüksek bir seviyede olduğu kesindir.

Res. 3 Liman bölgesindeki antik yapı kalıntıları
Fig. 3 Ancient remains in the harbour area

three sides by porticoes – east, north and west – with rooms behind (Fig. 2). The fragments of the heart-shaped corner columns of these rooms can still be seen. The entranceway to the plaza is located in the middle of the north side of the structure. In front of this entranceway there probably stood columns supporting a porch. To the south of the plaza there are piles of murex shells of a thickness of at least 1 m. and which cover in part the eastern and western porticoes. Prof. Dr. G. Forstenpointner, of Vienna University's Veterinary Department, studied these shells in 2004 and published his results in the 2004 report. Without using additional equipment or conducting excavations, because of these piles of shells, it is not possible from surface finds to establish if the southern side of the plaza also had an architectural border or if it was left an open area.

Parallels between the construction techniques of both structures as well as the mason's marks on both indicate that they were built at the same time and as part of the same architectural programme. The lintel blocks with consoles that are found lying scattered in the porticoes of the plaza suggest that the rooms surrounding the plaza were two-storied. In the northern portico, evidence of high quality repair-work in the walls was found and this restoration work was probably carried out in Late Antiquity. The remains of a wall built from re-used materials such as column fragments is to be seen in the northeast corner of the plaza and dates from post-antiquity. It is certain that the original stylobate is buried beneath the piles of murex shells.

An extensive settlement, spreading onto the slope and at a higher level than the ancient port basin, was observed to the north of the plaza and the Granary. After the bushes were cut down, geodesic measurements were

Meydanın ve Granarium'un kuzeyindeki alanda, antik liman havzasının seviyesinden yüksekte, yamaca yayılan yoğun bir yapılaşma görülmektedir. Bu kalıntıları kaplayan çalılar kesildikten sonra jeodezik ölçümleri yapılmıştır. Bu yapılar Roma Dönemi kalıntıları olup (Res. 3), bunların üzerine Antik Dönem sonrasında harçlı mıcır taşdan oluşan malzeme ile daha küçük yapılar inşa edilmiştir. Antik yapılar arasında çok sayıda yan yana sıralanmış ve her birinin ayrı girişinin olduğu mekanlardan oluşan bir yapı dikkati çeker. Bu yapının limana bakan yüzü süslenmiştir. Yapının süslemelerinin Granarium'un basit süslemeleri ile gösterdiği benzerlikten yola çıkarak Hadrian zamanına ait limanın yapılaşma sürecinde inşa edildiği düşünülmektedir. Bu alanda yer alan ve genelde ikincil olarak kullanılmış işlemeli bloklar özenle inşa edilmiş yapıların varlığını kanıtlamaktadır. Antik Dönem sonrası yapılaşma oldukça yoğun olup, genelde küçük planlı tonozlu mekanlardan oluşmaktadır.

Seramik Araştırmaları:

Andriake yüzey araştırması kapsamında seçilmiş üç alanda yoğun seramik taraması yapılmıştır. İlk olarak büyük sarnığın kuzeyinde yer alan ve "Plakoma" olarak bilinen meydanın doğu bitiminde bir alan seçilmiştir. Bu alanın seçilmesinin nedeni yüzeyde görülen çok sayıda seramik parçalarıdır. Burada 10 m²'lik bir dikdörtgen alan işaretlenmiş (Res. 4) ve bu alanın içindeki büyüklüğü en az 3 cm. olan tüm seramik parçaları toplanmıştır. (ZNO/1) olarak adlandırılan bu alanda toplam 1481 parça ele geçmiştir. Yapılan incelemelerde bu parçaların % 97.5'ini amphoraların, %1'ini kırmızı sırlı kapların ve %1,5'ini de pişirme kaplarının oluşturduğu görülmüştür. Buluntular dönem olarak M.S. 5. yy. ile 8. yy. arasına tarihlenmektedir. Toplanan bu 1481 parça arasından ağız kenarı, ayak, dip ve büyük gövde parçaları gibi profil veren parçaların çizimleri ve dökümleri yapılmıştır. Bu alanın dışında kalan bölgede daha geniş bir çerçevede ise örnek parçalar toplanarak yine çizim ve döküm çalışmaları yapılmıştır.

Bu alan dışında ayrıca Granarium'un kuzeydoğu (GNO/1) ve kuzeybatı (GNW/1) kenarında, her ikisi de 10 m²'den oluşan iki alan daha seçilerek taranmıştır. Buradan ele geçen seramik malzeme oldukça az sayıdadır. Her iki alandan da toplanan malzeme 300 parçanın altında kalmıştır. Toplanan parçaların yaklaşık %55-60'i kiremitten ibarettir. Seramik parçaların %80'ini amphoralar, %8'ini kırmızı sırlı seramik, %4'ünü pişirme kapları oluştururken, %8'lik bir oran tanımlanamamıştır. Bu bölgedeki malzeme sadece içerik olarak değil aynı zamanda dönem olarak da büyük sarnık (ZNO/1) buluntusundan farklılık gösterir. Örneğin sarnık buluntularında Geç

taken. These remains date to the Roman period (Fig. 3) and post-antiquity, smaller structures were built over them employing grit stone and mortar. Amongst the structures dating from antiquity, one is noteworthy, facing the port with its decorated facade. It contains a series of rooms with separate doorways and, from the similarity between its decoration and the simple decoration of the Granary, it is understood to have been built during the constructional activity at the harbour during the reign of Emperor Hadrian. Blocks with decoration that were found in secondary use here indicate the presence of high quality structures. Post-antique constructions in the area are quite enormous, including small rooms with vaults.

Ceramic Studies:

Within the scope of the surveys at Andriake, three areas were selected for extensive ceramic surveys.

The first area was at the eastern end of the Plakoma plaza, to the north of the great cistern. This area was selected because of the large number of potshards on the surface. An area of 10 square-meters was marked here (Fig. 4) and all the potshards of a minimum size of 3 cm. were collected. This area, termed ZNO/1, produced 1481 pieces of ceramics. Our studies showed

Res. 4 Seramik araştırma alanı
Fig. 4 The ceramic survey area

Antik Dönem amphoraları ağırlıklı iken, burada daha çok Roma Dönemi çift kulplu amphoralarına rastlanmaktadır. Ayrıntılı ve geniş veriler için çalışmaların tamamlanması beklenmektedir.

that 97.5% of these shards were from amphorae, 1% from red glaze vessels and the remaining 1.5% to cooking utensils. The finds are dated from the 5th through to the 8th centuries AD. Ceramic pieces such as rims, bases, bottoms and large body fragments, giving a profile, were recorded in drawings and inventoried. Beyond this area samples were collected and documented.

In addition to this first area, two further areas, to the northeast of the Granary (GNO/1) and to the northwest of the Granary (GNW/1) were chosen. Each area also measured 10 square-meters. However, the number of ceramic pieces collected in these two areas was very low, less than 300 shards in total. Approximately 55-60% of the fragments belonged to roof tiles. Thus, in total, 80% of the ceramic fragments collected belonged to amphorae, 8% to red glaze vessels and 4% to cooking utensils, 8% could not be identified. Not only the content but also the dates of the materials collected in this part of the site are different from those collected from the great cistern area (ZNO/1). For example, amphora fragments from Late Antiquity predominate in the shards from the great cistern, but in the Granary areas, shards from Roman double handled amphorae are frequent. We await the completion of this work for more detailed data.